

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН, ПОЛІТОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ

КАФЕДРА СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА
І МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Євроінтеграційна перспектива та інвестиційний потенціал економіки: теорія та практика

ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

14 березня 2020 року

Конференцію організовано у межах проекту ЕРАЗМУС+
611599-EPP-1-2019-1-UA-EPPJMO-MODULE
«Соціальне та економічне включення біженців та мігрантів
до Європейського Союзу: виклики для України»,
який фінансується з боку Європейського Союзу

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Одеса
2020

УДК 339.924+330.322(063)

Є24

Організаційний комітет:

Горняк О. В. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та підприємництва ОНУ імені І. І. Мечникова.

Якубовський С. О. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин ОНУ імені І. І. Мечникова.

Ломачинська І. А. – кандидат економічних наук, доцент, заступник декана економіко-правового факультету ОНУ імені І. І. Мечникова.

Ніколаєв Ю. О. – кандидат економічних наук, доцент, заступник завідувача кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин ОНУ імені І. І. Мечникова.

Відповідальний за випуск:

Якубовський Сергій Олексійович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин ОНУ імені І. І. Мечникова

Євроінтеграційна перспектива та інвестиційний потенціал Є24 економіки: теорія та практика: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 14 березня 2020 р.) / відп. за випуск д.е.н., проф. С. О. Якубовський. – Одеса : ОНУ імені І. І. Мечникова, 2020. – 104 с.

ISBN 978-617-7326-48-8

Викладено тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Євроінтеграційна перспектива та інвестиційний потенціал економіки: теорія та практика», яка відбулася у м. Одеса 14 березня 2020 року.

339.924+330.322(063)

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Сотченко Є. В.

ЗАСТОСУВАННЯ ЗОЛОТА ЯК ІНСТРУМЕНТА ПЛАТЕЖУ 5

СЕКЦІЯ 2. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Головко В. О.

ІНКЛЮЗИВНИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ: ДОСВІД США ТА КНР.....9

Коваленко М. П., Коваленко І. М.

ЭКОНОМИЧЕСКИЕ РЕФОРМЫ В КИТАЕ: УРОКИ ДЛЯ УКРАИНЫ 12

Кухта П. В., Машков А. С.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ РИНКУ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ.....17

СЕКЦІЯ 3. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Алієв Раміль Айдин

АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СЕКТОРУ
ТУРИЗМУ І ОЦІНКА ЙОГО РОЛІ У СВІТОВІЙ ТА НАЦІОНАЛЬНІЙ
ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМАХ.....22

Барна С. С., Брич Б. В., Шпак Я. О.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ЕНЕРГОСЕРВІСУ 25

Брояка А. А.

СТРАТЕГІЇ ФОРМУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ
КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА 28

Дем'яненко К. О., Капітула С. В.

МАРКЕТИНГОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ЗНАЧЕННЯ ТА МІСЦЕ
У СТРАТЕГІЧНОМУ УПРАВЛІННІ 34

Гамова О. В.

ПОКАЗНИКИ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ 37

Дюк А. А.

СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В СИСТЕМІ ФОРМУВАННЯ
СОЦІАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ НА СЕЛІ 43

Железняк К. Л., Єнь Є. В.

ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ В СВІТЛІ СТРАТЕГІЇ
РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА 47

Кривоберець М. М.

ФОРМУВАННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ
ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....52

чинники впливу. Необхідно розуміти, що проведення аналізу конкурентоспроможності дозволить виявити проблеми в функціонуванні, напрямки розвитку, а також врахування чинників конкурентоздатності при правильному та раціональному управлінні може сприяти формуванню конкурентних переваг та підвищенню конкурентоспроможності підприємства. Тому необхідно обирати правильні стратегії управління та здійснювати оцінку показників конкурентоспроможності, дієво використовувати чинники для поліпшення ситуації.

Література:

1. Гут Л.В., Ляшенко А.Ф., Цепенюк М.Д. Окремі аспекти формування конкурентоспроможності промислового підприємства. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2013. Вип. 3. С. 146-152.
2. Кафлевська С.Г., Ганжа Т.І. Оцінка конкурентоспроможності підприємств за допомогою методики теорії ефективної конкуренції. *Збірник наукових праць ВНАУ. Серія: Економічні науки*. 2012. № 4(70). Т. 2. С. 80-85.
3. Стащук О. Інтегральне оцінювання рівня фінансової конкурентоспроможності підприємства: теоретичний та практичний аспекти. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2016. № 3. С. 98-103.

Дюк А. А.

*кандидат економічних наук, доцент,
Вінницький національний аграрний університет
м. Вінниця, Україна*

СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В СИСТЕМІ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ НА СЕЛІ

Побудова соціально орієнтованої економіки неможлива без активізації соціальної функції підприємництва, а також без впровадження інноваційних його форм. Соціальне підприємництво – це саме така модель організації, яка забезпечує вирішення

соціальних проблем в різноманітних сферах життєдіяльності людини – включаючи сферу сільського розвитку.

Актуальність питання у тому, що поряд із удосконаленням підприємницького господарювання аграрних підприємств на часі вирішення соціальних проблем, що під силу соціальним підприємствам, адже місцеві громади, сільськогосподарські підприємці загалом значно усунулися від вирішення соціальних проблем сіл, на території яких орендують землі, мотивуючи це тим, що сплачують податки до бюджету.

Соціальне підприємництво є актуальним трендом сучасності і перспективою майбутнього. Воно стрімко поширюється у світі й набуває розвитку в Україні. Загалом: «Соціальна» підприємливість як критерій належності до соціальної сфери може стати визначальною для економічного успіху бізнесу, і навпаки – успіх у неприбутковій сфері потребує підприємливості – може виникати концептуальне нерозуміння з погляду практиків впровадження соціального підприємництва» [2]. Західна економічна наука визначає соціального підприємця як підприємця в громадському секторі суспільства, який діє через місію у створенні та підтримці соціальної цінності, визначення та постійний пошук нових можливостей для здійснення цієї місії, постійного процесу інновації, сприйняття та навчання, сміливої дії без сподівання на наявні ресурси, відповідальності перед тими, кому допомагають та за наслідки своєї діяльності [2]. З практичного погляду соціальне підприємство – це організація чи підприємство в організації, яка просуває соціальну місію через впровадження стратегії ринкових підходів [2]. Роль соціального підприємництва в системі соціальної економіки потрібно оцінювати через фактор соціального капіталу [1; 4; 5], а також мотиваційну складову управління [4], що з часом здатна сформулювати мотиви створення соціальних підприємств.

Вважається, що «мотивація створювати соціальне підприємство може бути залежною від інституційних схем та створює плутанину в розумінні ролі та значення у веденні соціально орієнтованої діяльності» [2]. Дослідження мотивацій соціального підприємництва носить міждисциплінарний характер, адже до їх здійснення

залучаються загальнонаукові методи, а також методи економічної науки, соціології. Ставка робиться на вивчення зв'язку економічних і соціальних мотивацій у механізмі побудови соціально-орієнтованого бізнесу, який ставить за мету не лише капіталізацію активів, а й провадження дій на вирішення соціальних проблем суспільства, території, населеного пункту тощо.

Соціальні мотивації підприємця через призму економіки розглядав один із видатних основоположників теорії підприємництва Й. Шумпетер [6]. Мотивації соціального підприємництва сформовані системою переконань – це мотиви, сформовані потребами вищого порядку, які виникають після задоволення матеріальних потреб, що поступово призводить до соціалізації результатів господарської діяльності. Загалом соціалізація підприємництва процес неминучий, логічний і постійний – відповідає принципам побудови соціальної економіки, засадам сталого розвитку сільських територій.

Категорію і практики соціального підприємництва вживаємо як форму організації соціально спрямованої діяльності та як спосіб реалізації соціальної відповідальності суб'єктів сільськогосподарського бізнесу, їх соціалізації зокрема. Соціально відповідальне сільськогосподарське підприємництво – важливий, один з вирішальних чинників сприяння сталому розвитку галузі, економіки. Безпосередньо соціальна відповідальність підприємств реалізується за двома напрямками оцінки соціального ефекту (результату): господарська діяльність – забезпечує витрати виробництва у складі оплати праці працівникам, соціальних витрат, орендної плати власникам зайнятим на підприємстві (соціальні вкладення, які накладаються на виробничу систему); соціальна діяльність – аспект соціалізації підприємництва через механізм фінансування проектів сільського розвитку за бажанням, з отриманого прибутку (меценатство). Вважаємо, що другим напрямом за результатом є фактично функція соціального підприємництва, яке вважається інноваційною сферою, заснованою на принципах неприбутковості і підприємницького альтруїзму.

Формування соціальної економіки на селі через розвиток соціального підприємництва, посилення соціальної відповідальності, передбачає становлення ефективного соціального капіталу [5], а також реалізацію засад і Цілей сталого розвитку [3]. Відповідно вважаємо, що: соціальна орієнтація сільськогосподарського підприємництва консолідує мотиви сільськогосподарського підприємця підвищувати добробут сільського населення, а також сприятиме сталому розвитку економіки, сільських територій; забезпечення соціалізації сільськогосподарського підприємництва як складової сталого розвитку економіки носить характер різносторонніх дій із стимулювання ефективності, енергоощадності, формування відновлюваних систем господарювання, забезпечення соціально-економічного добробуту людини; соціальне підприємництво як новітня форма, спосіб реалізації підприємницької ініціативи, здатне забезпечити формування соціальної економіки на селі на засадах вмотивованої консолідації економічних і соціальних ресурсів (капіталу) для врегулювання проблем сільського розвитку; соціальне підприємництво – це механізм реального сприяння вирішенню соціальних проблем на селі за рахунок активізації мотивів загальної причетності сільських жителів до формування соціально-економічного середовища життя і господарювання.

Література:

1. Sakovska O., Shpykuliak O. State regulation of the functioning and development of agricultural cooperatives in the grain market. Proceedings of the 33rd International Business Information Management Association Conference, IBIMA 2019: Education Excellence and Innovation Management through Vision 2020. *33rd IBIMA Conference*: 10-11 April 2019 Granada, Spain. Editor Khalid S. Soliman. 2019. P. 8316-8321. URL: <http://www.scopus.com/inward/record.url?eid=2-s2.0-85074096591&partnerID=MN8TOARS>
2. Куц М. Р. Соціальне підприємництво: основні ідеї та перспективи дослідження в соціології. *Наукові записки НаУКМА. Соціологічні науки*. 2015. Т. 174. С. 51–55. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaUKMA_s_2015_174_10.
3. Україна 2030: Доктрина збалансованого розвитку. Львів: Кальварія. 2017. 168 с.

4. Шпикуляк О.Г. Мотивація формування людського та соціального капіталу в аграрній сфері. *Економіка АПК*. 2006. № 10. С. 135–141.

5. Шпикуляк О.Г. Становлення соціального капіталу в аграрній сфері трансформаційної економіки. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, Volume 8. Page 28–34. Published 2007. URL : <http://mts.asu.lt/mtsrbid/article/view/678/704>

6. Шумпетер Й.А. Теорія економічного розвитку: дослідж. прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу/ Йозеф А. Шумпетер ; пер. [з англ.] Василя Старка. К. : Києво-Могилянська академія. 2011. 242 с.

Железняк К. Л.
доцент кафедри менеджменту
Національного транспортного університету
Єнь Є. В.
студентка
Національного транспортного університету
м. Київ, Україна

ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ В СВІТЛІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Процес управління являє собою свідому і цілеспрямовану діяльність, яка пов'язана з реалізацією повноважень суб'єктами діяльності і регламентовану юридичними нормами, тобто – це діяльність суб'єктів управління, спрямована на досягнення поставленої мети шляхом реалізації певних функцій, методів і принципів управління [1, с. 279]. Тобто процес управління виконує певну сукупність дій, які призводять до позитивних управлінських результатів.

З позиції викладеного можна констатувати, що визначальним елементом побудови системи управління є момент побудови дерева цілей відповідно до зовнішніх або внутрішніх збудників. Мету можна визначити як очікуваний стан об'єкта управління. Вона має відповідати наступним критеріям: реалістичності, зрозумілості, узгодженості з іншими цілями. Інакше кажучи, якщо проблема відсутня, то об'єкт управління знаходиться в стані спокою.